

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouspäivämäärä 24.11.2023

Valintaesitys

Hankkeen nimi	Vastuullisen lammasyrityksen ABC
'Hakemusnumero	266448
Toimenpide	Kehittämishanke
Alatoimenpide	Tiedonvälityshankkeet
Toimenpiteen tarkennus	Tiedonvälityshanke
Hankkeen toteutusalue:	ENONKOSKI, HIRVENSALMI, JUVA, KANGASNIEMI, MIKKELI, MÄNTYHARJU, PIEKSÄMÄKI, PUUMALA, RANTASALMI, SAVONLINNA, SULKAVA, HÄMEENLINNA, AKAA, HÄMEENKYRÖ, IKAALINEN, JUUPAJOKI, KANGASALA, KIHNIÖ, KUHMOINEN, LEMPÄÄLÄ, MÄNTTÄ-VILPPULA, NOKIA, ORIVESI, PARKANO, PIRKKALA, PUNKALAUDUN, PÄLKÄNE, RUOVESI, SASTAMALA, TAMPERE, URJALA, VALKEAKOSKI, VESILAHTI, VIRRAT, YLÖJÄRVI, ESPOO, HANKO, HELSINKI, HYVINKÄÄ, INKOO, JÄRVENPÄÄ, KARKKILA, KAUNIAINEN, KERAVA, KIRKKONUMMI, LAPINJÄRVI, LOHJA, LOVIISA, MYRSKYLÄ, MÄNTSÄLÄ, NURMIJÄRVI, PORNAINEN, PORVOO, PUKKILA, RAASEPORI, SIPOO, SIUNTIO, TUUSULA, VANTAA, VIHTI, AURA, KAARINA, KEMIÖNSAARI, KOSKI TL, KUSTAVI, LAITILA, LIETO, LOIMAA, MARTTILA, MASKU, MYNÄMÄKI, NAANTALI, NOUSIAINEN, ORIPÄÄ, PAIMIO, PARAINEN, PYHÄRANTA, PÖYTYÄ, RAISIO, RUSKO, SALO, SAUVO, SOMERO, TAIVASSALO, TURKU, UUSIKAUPUNKI, VEHMAA (=Uusimaa, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Etelä-Savo)
Käsittelijä	Kaija Siikavirta
Hakija	ProAgria Etelä-Savo ry
Tukimuoto	Laskennalliset kustannukset 40 %
Alkamispäivämäärä	1.1.2024
Päätymispäivämäärä:	31.12.2025

Hankkeen sisältö

Vastuullisen lammasyrityksen ABC on tiedotushanke, ja siinä luodaan uusi vapaasti saatavilla oleva sähköinen materiaalipankki, johon kootaan ja linkitetään uusin kotimainen ja kansainvälinen tieto vastuullisesti toimivan lammastilan johtamisesta ja tuotantoprosesseista. Materiaalista lammastuotantoa suunnitteleva, aloittava tai kehittävä yritys löytää helposti ajantasaista tietoa tarpeeseensa. Sitä voidaan hyödyntää myös koulutuksessa ja neuvonnassa. Sisällössä painotetaan ympäristöarvojen lisäksi tuotannon taloutta ja yrittäjän jaksamista, jolloin tuotanto on kestävä. Samalla kasvatetaan lammasyrittäjien ymmärrystä ja osaamista vastuullisen tuotannon perusteista sekä kykyä viestiä asiasta kuluttajille.

Hankkeessa tuotetaan esimerkkituloilta vertailumateriaalia ja kuvauksia toimivista prosesseista, joista lammasyritykset voivat omaksua tiloilleen sopivia käytännön ratkaisuja. Hankkeessa kootaan myös työkaluja, joiden avulla tuotannon vastuullisuutta voidaan arvioida. Hankkeessa huomioidaan ja selvitetään myös ilmastonmuutoksen aiheuttamia tulevaisuuden haasteita ja ratkaisuja lammastaloudessa, sekä kiertotalouden ja resurssitehokkuuden soveltamista tuotantoon. Kootun materiaalin tarpeellisuutta, uutuutta ja käytettävyyttä kutsutaan prosesseittain arvioimaan lammasarvoketjun toimijat. Hankkeessa tiedotetaan ja opastetaan materiaalipankin käyttöön ja vastuullisiin työprosesseihin. Tietoisuutta materiaalipankista ja uusinta toimialatietoa saadaan jalkautettua lampureille ja koko lammasketjulle myös yhteistyöryhmien kautta.

Hankkeen hyödynsaajana on koko lammasketju Suomessa, kun vastuullinen toimintatapa saadaan vallitsevaksi ja se voidaan todentaa ja hyödyntää markkinoinnissa. Kuluttaja hyötyy turvallisten ja vastuullisten tuotteiden myötä ja ympäristön tila paranee. Hankkeen toteuttajat ovat ProAgria Etelä -Savo ja ProAgria Etelä-Suomi.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannusmalli: Laskennalliset kustannukset 40 %

Kustannusarvio (€):

Palkat	129 300,00 €
Palkkojen laskennallinen osuus	50 427,00 €
Palkkiot	0 €
Ostopalvelut	0 €
Muut välittömät kulut	0 €
Laskennalliset yleiskustannukset, 40 %	71 890,80 €
Yhteensä	251 617,80 €

Rahoitussuunnitelma (€)

Haettava tuki	251 617,80 €
Muu julkinen rahoitus	0
Julkinen tuki yhteensä	251 617,80 €
yksityinen rahoitus (rahallinen)	0 €
Yhteensä	251 617,80 € ELY osuus 25 % (62 904,45 €)

Rahoittajan arvio hankkeesta

Vastuullinen toimintatapa alkutuotannossa on tulevaisuudessa yhä tärkeämpää ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Vastuullisuus nousee esiin myös kuluttajien lihantuotannolle asettamien vaatimusten myötä.

Hankkeen toiminta-alueena on Etelä-Savo, Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa. Vuoden 2022 tilastojen mukaan Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella oli 53 lammastilaa, joilla oli 5119 lammasta, Varsinais-Suomessa 122 lammastilaa ja 21477 lammasta, Uudellamaalla 89 tilaa ja 6726 lammasta sekä Pirkanmaalla 119 tilaa ja lampaita 9362. Koko Suomessa lammastilojen määrä on tällä hetkellä 1208, ja niillä on 132048 lammasta. Näistä kehittäviä tiloja on karkeasti arvioiden 40 prosenttia. Eteläisen Suomen alueella on paljon aloittavia ja toisista tuotantosuunnista siirtyviä yrittäjiä

Lammastalouden valttina on monipuolisuus. Lihan ohella lampaasta saadaan villaa, taljoja ja jopa maitoa. Lammas ylläpitää luonnon monimuotoisuutta laiduntaessaan uhanalaisia perinnebiotopeja ja maisema-alueita. Biodiversiteetin ylläpitäminen ja nurmituotantoon perustuva ruokinta edistävät hiilineutraaliutta ja maan kasvukuntoa. Lammastuotannolla on ollut hyvä maine kuluttajien mielikuvissa, ja se tuo uusia yrittäjiä alalle.

Uusia lammastiloja perustetaan vuosittain, usein tuotantosuunnan vaihtumisen myötä. Tarvitaan perustietoa, kuinka vastuullisuus huomioidaan lammasyrityksen tuotannon suunnittelussa, seurannassa ja kehittämisessä sekä vertailuja erilaisten strategioiden ja tuotantomallien välillä, jotta tilat voivat valita omiin resursseihin sopivan mallin ja kehittää yritystä kestäväksi ja kannattavaksi. Kehityshaluiset lammasyritykset tarvitsevat työkaluja arjen tuotannon johtamiseen sekä toimintamalleja resurssitehokkaaseen toimintaan. Myös ympäristövastuuta tulee toteuttaa kokonaisvaltaisesti läpi yrityksen prosessien.

Vastuullisen lammasyrityksen ABC –hankkeessa koottavasta materiaalipankista lampuri voi hakea tietoa omaan tuotantoonsa ja toimintaansa, silloin kun siihen on tarve ja mahdollisuus. Materiaaliin voidaan lisätä aihekohtaiset kysymyspatteristot, joiden avulla yrittäjä voi testata tuotantonsa vastuullisuusastetta sekä löytää kehittämistarpeita. Materiaalipankki olisi myös hyvä pohja alan koulutuksessa, ja sitä voidaan esitellä ja käyttää neuvonnassa, lampureiden kokoontumisissa sekä työpajoissa. Vastuullisen lammasyrityksen ABC voidaan linkittää AgriHubin, Ruokaviraston, ELY:n, Suomen Lammasyhdistyksen, MTK:n, lammassosuuskuntien, Lammaskerhojen, lammasteurastamoiden, kehräämöiden, muokkaamoiden ja Lammasmaailman kotisivuille sekä ProAgrian lammassuunnitelman sivuille, jolloin se on uudenkin lampurin tai siksi aikovan helppoa löytää.

Hankehakemus on kirjoitettu vahvalla ammattitaidolla ja ymmärryksellä lammastaloutta kohtaan.

Rahoittajan esitys

Hanketta esitetään rahoitettavaksi. Hanke täyttää CAP-ohjelman tiedotushankkeiden vaatimukset sekä sopii Etelä-Savon alueelliseen maaseutuohjelmaan. Hankkeella on mahdollista saada lisäarvoa kotieläintuotantoon ja samalla täyttää kestävä kehityksen ja luonnonhoidon vaateita.

Hanke on arvioitu valintakriteerien mukaan ja se sai 2,6 pistettä. Hanke sai kaikista kohdista vaaditun yhden pisteen tai yli.